

Smotra Dalmatinska

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“

(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 8.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni par 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične preplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru».

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

U Reichstagu. Govor državnog kancelara.

BERLIN, 25. Reichstag je zapodio raspravu o državnom predračunu.

Državni kancelar Hertling, koji je prvi stao da govori, podsjeća na mnijenje što je izrekao član Donje Kuće Runciman, da bi se svjetskom miru bliže došlo, kad bi se odgovorni predstavnici zaraćenih vlasti okupili da izmijene svoje misli; te kaže da bi on na to pristao, jer da se jedino preko takih dogovora može doći do nagodbe. Njemačka ne misli na to da pridržati Belgiju, ali Belgija ne smije poslije rata da bude polazna tačka neprijateljskih spleta. O sredstvima da se ovaj cilj postigne spleta bi se na tim dogovorima raspravljati. Kad bi odnosi prijedlog došao od belgijske vlade, mi ga ne bi odbili.

Zatim državni kancelar opaža, da Wilsonova poruka dana 11. o. m. možebit prikazuje mali korak k uzajamnom zbliženju. Državni kancelar navodi četiri načela što ih je Wilson iznio, te kaže, da on na njih načelno pristaje, tako da s predsjednikom Wilsonom izjavljuje, da se na tom osnovu opći mir može pretresti. (Utišak). Jedno se samo mora pretpostaviti, naime da će sve države i narodi doista priznavati ta načela.

Naš ratni cilj bio je spočetka odbrana domovine. I sadašnje operacije u istoku idu jedino za tim, da obezbijede plod mira s Ukrajinom. Tu se nije težilo za osvajanjem. Ali vojničke operacije učinile, da se Trocki izjavio spremnim da preuzme pregovore o miru. S naše strane mi smo na to odmah odgovorili, poslajući naše uvjete za mir u obliku ultimata. Jučer prispjela je vijest, da je petrogradska vlada primila naše uvjete za mir. Moguće je da bude prepiranja o potankostima; svakojako sa ruske strane izjavljena je izriječnom volja za mir. Naši su uvjeti primljeni; mir će se u najskorije vrijeme sklopiti.

Jučer su počeli u Bukureštu pregovori o miru s Rumunjskom. Pri ovim pregovorima mora se znati da smo obvezani da se založimo za opravdane interese naših vjernih saveznika. Biće valjda teškoća; ali uz dobru volju na svakičij strani, lako će ih se prebrditi.

Sto se Poljske tiče, državni kancelar podsjeća na teškoće što su izbile iz omeglašnja nove države prema susjednoj ruskoj državi. Objavljena je ugovora s Ukrajinom izazvalo je na prvi mah u Poljskoj veliku uzrujanost; ali on se nada, da će poći za rukom da se pravednim obziranjem na etnografske prilike dogje do nagodbe u zahtjevima.

Na kraju državnog kancelara reče: Izgledi u mir na svoj istočnoj fronti vrlo su se primakli svrsi. Svijet, presiećen rata, priti je li se tim prekrčio put

u općem miru. Ali reklo bi se, da u Engleskoj, Francuskoj i Italiji nijesu nikada sklono da slušaju glas razboritosti i čovještva. Na posljednjoj konferenciji u Versaillesu odlučilo se, da će se rat nastaviti do krajnosti.

Danas se svijet nalazi pred sudbonosnom odlukom. Ili će se neprijatelji riješiti da sklope mir, a pod kojim uvjetom mi smo spremni da pregovaramo to vi već znate; ili će oni ustrajati u svojoj zločinačkoj mahovitosti, tad će se naše divne čete dalje boriti. Da li smo i koliko smo za to spremni, to je našim neprijateljima već dovoljno poznato. (Živahno odobravanje).

Napredovanje njemačke vojske u Rusiji.

Izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 24. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 24. februara 1918.

Istočno bojište:

U Litvi naše čete odbiše neprijatelja koji se na pojedinim mjestima odupirao, te se unatoč putevima zapalim pod snijegom, ove se prisilnim maršom primiču Revalu. Pri zauzeću Walka zarobilo se 1000 ljudi i oslobodilo se 600 njemačkih i austro-ugarskih zarobljenika. Zadnji odjelci zagoniše se, boreći se do Ostrova. U Balbinovom zarobilo se 1000 ljudi. Borisov je zapremljen. Čete vojne skupine Linsingenove ušle su u Iskorost. Na željezničkoj stanici Šepletenskoj bje voz, koji je ulazio sa velikoruskim četama, zaustavljen, njegova posada bje zarobljena.

BERLIN, 25. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 25. februara 1918.

Istočno bojište:

Vojna skupina generala Eichorna:

Naše su čete zapremile Pernau. Jedna čudska pukovnija stupila je tamo pod njemačko zapovjedništvo. Jučer prije podne jurišna satnija br. 18. i prvi eskadron Husarske pukovnije br. 16. idući pred svojim divizijama, zauzele su Dorpat. Na putu k ovom mjestu zarobilo se 3000 ljudi i otelo više stotina ljudi. Ovaj zaljetni odjelak prevalio je dakle za pet dana i pō preko 210 kilometara.

Vojna skupina Linsingenova.

U Rovnu pao je u naše ruke čitav stab ruske «Posebne vojske», njen zapovjednik bijaše pobjegao. Prednje čete dopre su do Žitomira, gdje su stupile u svezu sa ukrajinskim četama. Sa ostalih bojišta ništa novo.

Za pregovore o miru s Rusijom.

BEČ, 24. Doklar von Murey kreće večeras u Brest-Litovsk kao opunomoćenik Austrije Ugarske za pregovore o miru. S njim putuju poslanik von Wiesner, dvorski i ministarski tajnik von Marsovszky, poslanički tajnik baron Gautsch, konzul Wildner, odjelni savjetnik na c. k. ministarstvu trgovine barun von Allmayer-Beck i odjelni savjetnik dr. Peter na kraljevskom ugarskom ministarstvu trgovine.

Dučki prijerenik za spoljašnje poslove Trocki upitao je radiotelegramom, što je upravio na c. i k. ministra spoljašnjih posala, austro-ugarsku vladu, drži li ona da je moguće da stupi sa ruskom vladom u praktične dogovore. Na to je grof Czernin odgovorio radiotelegramom gospodinu Trockiju, da je Austrija Ugarska spremna da zajedno sa svojim saveznicima dokonča pregovore o miru s Rusijom.

Rusija uvjeta za mir što ih je postavila njemačka vlada.

PETROGRAD, 25. Vijest Agencije. U plenarnoj sjednici egzekutivnog glavnog odbora primljeni su, poslije žestoke rasprave, uvjeti za mir što ih je Njemačka iznijela u Brest-Litovskome, ali popunjeni zadnjem Kühlmannovim dodacima. Lenjin i Trocki upraviše dana 24. o. m. izjutra vlastima četvornog saveza ovaj telegram: Drama rezoluciji što ju je prihvatio dana 24. o. m. u 4 s. izjutra egzekutivni glavni odbor i vijeće radnika, vojnika i težakā, vijeće pučkih povjerenika odlučilo je da primi uvjete za mir što ih je postavila njemačka vlada i da odašlje u Brest-Litovsk deputaciju koja će potpisati mir.

Ruski narod zahtijeva mir.

BEČ, 23. «Neues Wiener Zeitung» prima od svog stockholmskog dopisnika vijest, da je Trocki bio prisiljen da ponudi Njemačkoj mir, jer su u Petrogradu bili buknuli ozbiljni nemiri. Detom se u gradu pročulo, da njemačke čete iznovice napreduju, nastala je velika uzrujanost. Trocki je obilazio gradom i mirno uzbujene duhove, ali su mu sa svijui strana dovikivali, da ne trebaju riječi nego mir.

LONDON, 23. «Daily Telegraph» javlja iz Petrograda: Lenjin je izjavio, da Rusija nije u stanju da se opire napredovanju Njemaca, da nastavak rata znači poraz Rusije i potpuno uništenje svih tečevina revolucije. Vlada mora nastaviti rat protiv unutrašnjem neprijatelju, stoga ne može da potrebite čete pošalje na frontu. Drugi je razlog za utanačenje mira što se Nijemci još nijesu složili s imperijalistima na zapadu. Ali to će se prije ili kasnije dogoditi.

Izvjestaži austrijsko-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 23., 24. i 25. februara nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Izvjestaj bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 24. Generalni štab, 23. februara

Macedonska fronta:

Na Crvenoj Steni i na Dobropolju artiljerijska vatra na mahove jestoka. Naše izvidničke čete zarobile su u Alarežak-Mahle, poslije klanja sa neprijateljskim pješadijskim odjelcima, nekoliko Francuza. Na jugu od Gjevgelije naša je artiljerija izvršila uspješnih jakih napada vatrom. Na istoku od Vardara uzdolini smo vatrom pojačanu englesku patrolu. U oblii Strume neprijatelj razvija živahnu letjeličku djelatnost.

Fronta u Dobrudži:

Primirje.

SOFIJA, 25. Generalni štab, 24. februara.

U planinskim odsječima Derister i Košu planine bila je zbog mečave neznatna borbeno djelatnost, a pojačala se jednastrana artiljerijska vatra. Kod Butkovskog jezera pojedna je engleska patrola rastjerana. U Serreskoj okolici živahna letjelička djelatnost kod neprijatelja.

ZASTUPNIČKA KUĆA.

Sjednica odbora za proračun.

BEČ, 23. U današnjoj sjednici odbora za proračun zast. kuće pri raspravi o budžetnom provizoriju kršćanski socijalni zast. Miklas i Fuchs upravlili su poziv na nenjemačke stranke, neka se složo s Njemcima, da se jednom izvje o ustavnog reformi, te neka prokrče put parlamentarne miru. Njemačke stranke iskazaše jednodusno svoju spremnost na mir prema nenjemačkim strankama.

Zast. Tusar (češki socijalni demokrat) izjavljuje: Ako Nijemci hoće, da Tesi shvate ozbiljno poziv na diskusiju o ustavnog reformi, moraju ozbiljno reći, što misle pod ustavnog reformom. Sve češke stranke toga su mišljenja da se država ima sagraditi na demokratskoj podlozi slobodnih naroda.

Zast. Kraft (njemački nacionalac) izjavljuje da je njegovo stajalište prema budžetnom provizoriju označeno u savezu sa njemačkom carevinom.

Zast. dr. Liebermann (Doljčak) kaže, da se preke među Liebermanna i Ukrajincima moraju prepoistiti, ali samo od Poljaka i Ukrajinaca. Govornik pozivlje vladu, neka se pobrine da se sa njemačke

bilo da putuje, došlo mu na pamet, da mu je nešto ostalo doma i pošlje «maloga» da mu to pogje uzeti.

Kad «mali» došao do pred vrata kapetanove kuće, čuje gdje se dvije žene nešto karaju, i gdje jedna govori: U tomu ćemo ih mjestu potopiti, a druga ne, nego u tomu i tomu. — Tako se kordekovale dokle se ne dogovorile. Odradile sve kako da učine, a «mali» to slušao za vratima. Kad svršile, on im zapita ono, za što ga je kapetan bio poslao i vrati se na brod, noseći kapetanu što je bio zaboravio doma. Nego tvoj ti «mali» neće više da ide s brodom, nego hoće da ga kapetan iskrca.

nijesu još sakupljene, te neki učenjaci koji se bave «folklorizmom» misle da ih u nas i nema. Tako dr. Kraus, u svojoj učenjoj radnji o vješticama kod južnih Slavena («Südslavische Hexensagen» u «Mitteilungen der anthropologischen Gesellschaft in Wien» 1884) piše, da «budući je samo uzahan rub Adrije napučen Slavjanima, akoprem se slavjanski primorci izvrsno razumiju u brodogradnju, ipak pripuštaju oni, kao poljođelski narod, drugijem narodima trgovinu po moru. Otud se razjašnjuje zašto se kod Jugoslavna ne nahodi daleko rasprostranjeno vjerovanje u vješticina prekomorska putovanja». Eto kako jedan učenjak na glasu može na sve strane rasturati krive vijesti o nečemu što mu, u oskuđici podataka, nije dovoljno poznato. I tako postaju u inostranstvu, — i u nezgrednim pitanjima — kriva uvjerenja o našim pravim prilukama. — Na žalost dok mi naše narodo, blago zanemarujemo i puštamo da gine i da ide u zaborav, po našim primorskim gradovima, po našim ovcim otocima kupilo se sve do nečavna i paljetkovo revno sve što nije bilo domaće: najkrzljivije talijanske plesnice, priče i najsličnije uspavanke, koje su u nas dolužale iz Italije; i to se sve lijepo i stručnjakom vještinom objelodanijavalo u stranim novinama i revijama i tako, našim nehajstvom i na ovom polju, naši doprinijemo utrvjavanju klijvijem nazora o narodnosti naših obala. (Op. Ured.)

Za hrvatske tradicije o našem moru i primorju.

Prinosi s otoka Brača.

piše R. B. Krunoslav.

(Nastavak i svršetak).

3. More.

More zovu i voda. Tako n. pr. kad je plima kaže se: «danas je visoka voda» ili kad je oseka, «basa je voda». Plima je znak ružnog vremena i ribanje je za plime obilno, a kad je oseka, lijepo će vrijeme ali je ribanje slabije.

Oseka je najveća u ožujku i veljači. Ljudi su tad mršavi, jer je oskuđica u moru i na kraju. Zato se i kaže: «Svakomu misecu ukrđođi a mōrču i veljači sahrōni». Obično u to doba pada korizma, koja je: «kupus progriža, uje polokōla a bob pozobōja».

Na dnu mora ima ogromnih jama i kotlina, te se neprestano napunjuju morem, a kad se napune onda ga izbacuju i tako nastaje plima i oseka. A morska strujā «kurenat» nije drugo nego voda velikih potoka i rijekā, koje se u more izljevaju.

Kad je «gornji voda» jugo će i ribe ne fali, dok «donji voda» naviješta «tarmuntōnu» ili «maštrōl» i rastjera ribu.

Kad su velike «bote» (valovi), onda more «buca». — U moru se danas gotovo svak kupa, osim starijih ljudi i žena. U kupanju uživaju osobito djeca. Da istjeraju more, koje im je ušlo u uho čine ovako: uzmu dvije pločice, jednu pritisnu na jedno uho a drugu na drugo. Onda okrećući glavom

s jedne na drugu stranu govore: «Babe, babe bin, kupi' sōn te za fforin, prođō sōn te za cekin». More je zdravo i ljekovito, osobito zgodno da pročistiš želudac i isperesh ranu.

4. Pomorska metereologija.

Kao svugdje tako su i kod nas pomorci osobiti vještaci u pogagjanju vremena. Po raznim znakovima i mijenama na nebu i u moru, oni već unaprijed vide, kakovo će vrijeme, i u tomu se rijetko kada prevare. Tako n. pr. kad je iza sunčanog zahoda zapadno obzorje rumeno i bistro, veđar će dan osvanuti, naprotiv tmuran zapad — «kalada» — znači, da će se vrijeme prije ili poslije pokvariti. Na isti način mjesec kad stoji uspravno, naviješta lijepo vrijeme: ako se pak nakrivi i izvrne, kiša će, i zato mu ime «dažjōvac» (dažd-kiša). Ugleđaš li oko mjeseca «ogradu» ili «kolo», rgjavo ti je vrijeme kao u ruci. Misli li okrenuti na buru, onda zvijezde «migaju», a kad se zvijezda i mjesec ukažu zajedno, jedno blizu drugoga, bacit će vjetar pa bilo koje. Kad su velike oseke te punte «zjadu» lijepo je vrijeme stalno, dok iza plime junte će i kiša.

Od vjetrova najobičniji su ovdje «jugo» ili «šiloko» i «bura», a ljeti «maštrōl». Drugi su vjetri: «šiloko-levant», «oštro-šiloko», «tarmuntana», «levantara», te «pujanat» ili «garbin».

Zimi najviše smetaju bura i jugo, jer silnom žestinom pušu. Kad bura «zadimi» u moru je «sve jedinom lağun» i jaod si ga onda pomorcu, jer mu bura govori: «Kad jōdrin jō, nemoj jōdrin ti». A ni

*) Kad zvijezda «preleti», kaže joj se: O ti zvizda, kō letiš, pobal meni što želin; čija su nōčima vidin, do rukami stvorin!

*) Po dalmatinskom primorju, a navlaš po našim otocima ima mnoštvo priča o vješticama, a njihovom pomorskom i prekomorskom putovanju, u opće o njihovom utjecaju na svagdanje prilike mornarskog i ribarskog života. Na žalost

Glasnik Dalmatinski

Ai fumatori.

Dal 25 corr. fino al 3 marzo p. v., nei traffici di fumo e dintorni, verrà messo in vendita tabacco di Zara in carte, delle seguenti qualità: Erzegovina fino, a cor. 1.80, Turco mezzo fino a cor. 1.35, Drama a cor. 0.90 ed Ungherese a cor. 0.60 la carta. Col cedolino Nr. 5 ogni fumatore potrà ricevere 3 carte di tabacco, a scelta.

Cruceni Križ — Croce Rossa.

Per onorare la memoria della defunta sig. Erminia contessa dei Medici:

Calebich Pietro i. r. off. cont. luogot. cor. 2 — Kolomyiczuk Ante i. r. off. cont. luogot. cor. 2 — Dr. Casimiro cav. de Abelci cor. 4.

XVII. Popis

prinosu stiglih Dalmatin-kom pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Sakupile: Pučka škola, Dol na Braču, kr. 40 — Vrbovska 520 — Hrvatska gimnazija Zadar 98 97 — Pučka škola Ublj 2 — Stanovi kod Zadra 9 41 — Perast 8 — Brgat 12 — Svib 2 — Gimnazija Split 62 34 — Muška škola Pag 16 81 — Ženska Makarska 32 — pučka škola Obrovac kod Sinja 10 48 — Vošarnica (Zadar) 152 — Trgovačka škola Split 40 — Pučka škola Orahovac 472 — Lastva gornja 7 52 — Koločep 6 41 — Majkovi 21 80 — Muška Murter 9 80 — pučka Poljica (Imotski) 1 — muška Zlarin 11 72 — Kotor 5 87 — ženska Kotor 15 66 — pučka škola Stanovi kod Zadra 3 50 — Podi 3 20 — Janjina 4 30 — muška škola Drniš 6 75 — ženska škola Komiža 17 — Hvar 6 50 — pučka Sv. Neđelja 2 16 — Prložac 2 43 — Aržano 3 12 — ženska Lučac (Split) 30 30 — pučka škola Kamen 4 23 — Potomje 3 50 — Rab 18 86 — Božava 2 90 — Osojnik 2 34 — Drašnice 4 — Vrnik 2 77 — ženska Milna 16 80 — Grajska Makarska 30 — ženska Ercegovci 3 80 — pučka Filipjakov — 89 — ženska Zlarin 11 93 — pučka Tivat 8 40 — Gimnazija s tal. nast. jezikom Zadar 48 70 — pučka škola Bašič 4 — Vrisnik 10 — Zagvozd 4 — Sv. Ćurakje-Dobrota 3 — Priv. škola Ercegovci 7 20 — Preparandij Arbanasi, 26 67 — pučka škola Pitve 10 — Oskorušno — 50 — Gornja Brela 45 — Brusje 5 — priv. ženska škola Sinj 14 55 — Gimnazija Split 59 71 — pučka škola Hrvatci 2 — Bratiškovci 49 70 — Podgora-Kraj 31 02 — Žrnovo 2 50 — Realka Zadar 44 43 — Trgovačka škola Split 45 — Realka Split 108 14 — ženska škola Blato 24 10 — pučka Svib 3 — Vrbovska 10 — Dusina 30 60 — pučka Velaluka 9 05 — Kučići 1 26 — Grabovac 4 — Smokvica 7 40 — Čara 2 40 — ženska Opuzen 7 23 — pučka Lastovo 8.

Dr. Slav. Vuletin, Beč, na usp. pok. Prot. Gilarđi u Splitu 20 — Isti na počast uspomene pokojnoga Marka Dubravčića iz Nerežišća 20.

Sakupile: ženska škola Sutinva 4 52 — muška Milna 8 60 — ženska Pučišće 14 78 — Ref. real. gimnazija Šibenik 67 54 — ženska škola Novi kod Trojira 11 80 — Real. gimnazija Šibenik 74 40 — pučka škola Čilipi 2 — Pijavičino 3 20 — Trpanj 4 27 — Račići 1 25 — Seoska blagajna Komiža 500.

Promet i trgovina.

Ukrajinski ugovor o miru i plovidba na Crnom Moru.

Sada vlada žurni rad na Zlatnom Rogu i u zatonima Bospora, gdje su, ima već tri godine, mirno ležali parobrodi i jedrenjače. Najplodniji krajevi Rusije leže na Crnom Moru. Radi nedostatnih prometnih sredstava i radi toga, što su skoro sva bila zaplijenjena za vojne transportne svrhe, imade tamo još najveći dio žetava posljednje tri godine, pa se mora bezodvlačno izvesti, da se sasma ne pokvari. Za to dolazi u obzir Turska na prvom mjestu kao najbliža zemlja. Osim žita mogu se dobiti iz Odes i makaroni, meso, pamuk i pamučne tkanine, šećer, koža, kaučuk i maslac, jer svega toga imade još dosta u zalih. Iz Kavkaza se može dobiti petroleja, kojeg već od daleke vremena vrlo malo ima, pa je posuda od po prilici 14 litara u posljednje doba stajala 18 turskih funti. Zato je već i pala cijena više od polovice, pošto se nadaje, da će se skoro od moći dovesti. Kako je opet otvorena plovidba na Crnom Moru, omogućen je opet i izvoz iz turskih crnomorskih luka i iz Bospora. Tamo nagomilane zalihke sastoje od preko šest milijuna kila oraba samo iz predjela Kerasonde, 15 milijuna kila duhana iz Senkima i Basre i 10 milijuna kila duhana iz predjela Smirne i Manine, pa onko od 7 milijuna kila smokava i skoro isto toliko rizičija. O pitanju brodskog prometa na Crnom Moru još se nisu složili. Stručnjaci iz plovidbenih i drugih krugova misle, da imade dovoljno brodskog prostora, ako se za to upotrebe svi brodovi, što tamo leže, osim ruskih i rumunjskih i brodovi četerosavezna, pa transportni brodovi i druga podrsna mornarička plovidba.

U prometu s njemačkim poštanskim uredima.

Prvim februara 1918. ukinut je poštanski paketni promet iz Austrije sa njemačkim poštanskim uredima u Heist-Op-den-Berg (Belgija), Fumay, Givet i Vireur-Molhain (Francuska).

Poštanski saobraćaj u istočnoj Galiciji.

U istočnoj su Galiciji preuzeli: listovni saobraćaj poštanski uredi Chodaczkow Wieli i Iwanowka b. Trembowla; poštanski naputnički saobraćaj Uscie Biskupie; novčani saobraćaj i saobraćaj vrijednosnih pisama Chorostow, Kowalowka b. Monasterzyska, Proszowa, Przycglow b. Tlumacz, Wodniki i Zaleszczyce; ograničeni paketni saobraćaj Hadnjowceki.

RAZLIČITE VIJESTI

Misteriozni nalazi petroleja u Engleskoj.

Engleska u ovom ratu troši vanredno puno petroleja. [Petrolej je još mnogo ar-

tikla, čiji uvoz usprkos podmorničkog rata sve više raste, premda je potropljeno toliko petrolejskih lagja. Ali bez obzira na veliki uvoz neprestano se čuju tužbe, da opet nema dovoljno petroleja. Sve se potroši za vojničke svrhe, a za privatni konzum ne može se dobiti ni petroleja ni benzina. Stoga nije čudo, da engleska vlada gleda da dobije ne samo kontrolu nad inozemskim petrolejskim rovovima, nego da podigne i domaću petrolejsku produkciju. Do sada se je u Engleskoj — poglavito u Skotskoj — dobivao petrolej samo iz uljavož škripljavca, ali su geol. zi toga mišljenja, da se u mnogim krajevima nalazi i prostog petroleja u stanovitoj dubini. U augustu 1917. izašao je zakon za podizanje engleske petrolejske produkcije. I država je sama ovlaštena za otvaranje petrolejskih vrta. Iskapano je prilično puno rovova. Nedavno su nenađano otkrivena dva rova u Ramsagu dala nekoliko galona petroleja. Kuće ovoga grada, koji je dugo vremena bio u mraku, sada se noću svijetle. Ali geolozi, kojima je povjeren istražna nalaza, ne će da vjeruju u važnost toga otkrića, pa izjavljuju, da je negdje petrolej već rafiniraniji petrolej, te misle, da je taj petrolej prođu u zemlju iz polkvarenih rezervoara u blizini.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvištaj austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 26. Službeno se javlja:

26. februara 1918.

Talijansko bojište:

Zapadno od Brente propade talijanski zagon.

Doglavica generalnog štaba.

Izvištaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 26. Wolff Bureau javlja:

Istočno bojište.

Čete generalajntanta baruna Seckendorfa zauzele su nakon boja tvrgjara Reval. Na jugu od Pskova (Plečkau) naše su pukovnije potukle u žestokom boju neprijatelja te su zauzele grad. U Ukrajini uzduž Drijeta na odjeljke vojne skupine Linsingenove, koje prodiru, udariše kod Kolenkovića neprijateljske snage; ali u žustrom napadu izbiše neprijatelja i oteše na juris grad i željezničku stanicu. U malo dana čete vojne skupine Linsingenove prevališe što pješke, što željeznicom, što motornim kolima i sa velikim naporom i nestašicama, preko 300 kilometara te oslobodiše sa ukrajinskim četama velike krajeve zemlje od pljačkajkih banda. Ukrajinska vlada uspostavila je na zemljištu pročišćenom od neprijatelja mir i red. Navno iznijela su se na istočnoj fronti tri divizijska štaba, 180 oficira i 3676 ljudi.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Njemačka pomoćna krstarica «Wolf».

BERLIN, 26. Službeno. Pomoćna krstarica «Wolf» uništila je ili tako teško oštetila barem 35 pretežno velikih, dragocjenih engleskih parobroda, među tima kratkih parobroda za prijevoz četa, da je za dugo vremena isključeno, da će ih se moći nanovo upotrijebiti. Osim toga bila je teško oštećena bojna krstarica «Haruma» od 20.000 tona i jedna engleska ili japanska krstarica, za čije ime nije se moglo razabrati.

Doklonsveni telegram talijanskog Titovla N. V. Cesaru Karlu.

BEČ, 26. Predstavnici općina i javnih korporacija u ratnom području talijanskog dijela Tirola, koji su se sastali u Anclenu u sjelju gradskog magistrata, da vijećaju o načelima po kojima bi se mogao uspostaviti gospodarski život u krajevima kojima je rat naškodilo, upravlili su dana 21 o. m. cesarevoj kabinetskoj kancelariji poklonstveni telegram, u kojemu namjaju sa zahvalnošću na znanje dobrotvorne namjere vlade i zemaljskog odbora, te kao tumačili pretežne većine naroda, obraćaju se puni puzdanja i privrženosti svome žarko ljubljenom Cesaru Karlu, svečano potvrguju svojo najiskrenije osjećanje dinastične vjernosti i najvrucije mole da ne budu odlučeni od zemaljske carevinske veze, nego da smiju ostati pod cesarevim očinskim nežlom.

Na to stigao je od kabinetske kancelarije telegrafski odgovor na talijanskom jeziku, u kojemu Cesar prima sa najvišjim zadovoljstvom na znanje poklonstvo, te zahvalivši od svega srca na izno- vičnom dokazu dinastične vjernosti, uvjerava, da će se on naročito za to pobrinuti, da zemlja, koja je s austrijskom krunom nerazdijeljivo vezana, može, poslije teških kušnja ovoga rata, čim prije koraknuti putem k svome procvatu.

Uvjeti za mir s Rusijom.

BERLIN, 26. Državni podtajnik Bussche saopćio je u Reichstagu uvjete za mir s Rusijom:

Zemljišta na zapadu od prije saopćene linije, koja se sada u kraju oko Dvinskoga pomiču do istočne granice Kuronske, neće više biti pod ruskim suverenstvom.

Njemačka i Austrija-Ugarska odugčuju buduću sudbinu tih krajeva dogovorom s predsjednikom Litve i Čuhonjsku zapremiče njemačka policijska vlast, dok zemaljske ustanove ne obezbriže sigurnost.

Rusija će odmah sklopiti mir s Ukrajinom; ona će povući iz Okrajine i Finske čete i Crnovu Gardu, zajamčiče povratak Turskoj istočnih anatskih provincija, priznaće ukidanje turskih kapitulacija i izvešće namah demobilizaciju.

Ostala odredjenja odnose se na ruske ratne lagje i na ratne lagje Entente, na trgovačku plovidbu u Crnom Moru i u Baltičkom Moru, a iz- novično stanjanje na snagu ruskog trgovačkog u-

govora, na jamčenje najveće pogodnosti do kraja 1925 godine i na odreku na koju god agitacija protiv savezničkih vlasti i u zapremljenim krajevima.

Ovi uvjeti moraju se primiti za 48 sati. Ruski opunomoćnici moraju odmah krenuti u Brest-Litovsk te u roku od tri dana potpisati mir, koji treba da u roku od dvije nedjelje bude potvrgen.

Ruska delegacija krenula je u Brest-Litovsk, ali se morala ustaviti na sjeveru od Pskova zbog lagumanja mosta.

Za pregovore o miru u Brest-Litovskom.

RETROGRAD, 26. Vijest Agencije: Do naredbi vijeća pučkih povjerenika krenula je u Brest-Litovsk delegacija, da potpiše mir, što je njemačka vlada predložila a egzektivni glavni odbor u Petrogradu primio dana 24 februara u 2 sata izjutra. Članovi ove delegacije jesu: Čelkaj, Cetkserin, Sokolov, Petrovsk, Aleksejev, članovi socijalno-revolucionarne ljevice, pak Karachan, Joffe i vojnički stručnjaci.

BREST-LITOVSK, 26. Delegacije što su Austrija-Ugarska i Njemačka odaslane u Brest-Litovsk na pregovore o miru, stigle su u Brest-Litovsk dana 25 navečer. Delegacije Bugarske i Turske stići će tekom današnjeg dana. Ruska delegacija ustavila se kod Novoselska poradi prekidanja željezničke pruge na ruskom zemljištu; po svoj prilici prispjeće amo večeras.

BREST-LITOVSK, 27. Turska delegacija, koju vodi turski poklisar u Berlina Halki paša, stigla je jučer prije podne amo. Bugarska delegacija stići će po svoj prilici sutra. Ruska delegacija, koja se na ruskom zemljištu zaustavila zbog pomerećenih saobraćaja, prispjeće amo tek sutra na večer.

Jutros držale su sjednice od više sati delegacije Austrije-Ugarske, Njemačke i Turske, u kojima su se preglasale osnove ugovora što će se predložiti ruskoj delegaciji.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 26. Si comunica ufficialmente:

26. febbraio 1917.

Teatro della guerra italiano: Ad ovest del Brenta falli una punta degli Italiani.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 26. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 26 febbraio 1918.

Teatro della guerra orientale.

Ieri mattina, dopo un combattimento, venne presa dalle truppe del tenente generale barone di Seckendorf la fortezza di Rewal.

A sud di Pleskau, i nostri reggimenti, in un violento combattimento, hanno battuto il nemico ed occupato la città.

Nell'Ucraina, lungo il Drijet, avanzano reparti del gruppo d'eserciti di Linsingen. Presso Kolenkovič si sono lanciate loro contro forze nemiche. In un energico attacco il nemico venne messo in rotta; la città e la ferrovia furono prese d'assalto.

Le truppe del gruppo d'eserciti di Linsingen hanno in pochi giorni percorso, a piedi, in ferrovia e in autocarri, con grandi sforzi e privazioni, oltre 300 km.; liberarono, assieme con le truppe ucraine, grandi tratti di paese dalle bande di saccheggiatori. Il governo ucraino ripristinò nella regione sgomberata dal nemico l'ordine e la quiete.

Sul fronte orientale furono fatti prigionieri gli stati maggiori di tre divisioni, 180 ufficiali e 3676 uomini. I prigionieri ed il bottino fatti a Rewal e Pleskau non si possono ancora accertare.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

Le gesta dell'incrociatore ausiliario germanico «Wolf».

BERLINO, 26. (Ufficiale). L'incrociatore ausiliario «Wolf» ha distrutto, o danneggiato per modo da escludere per lungo tempo il loro impiego, almeno 35 piroscafi inglesi, per la maggior parte grandi e di molto valore, e fra questi alcune navi tra porto cariche di truppe, stazzanti complessivamente 210.000 tonnellate. Furono parimenti gravemente danneggiati l'incrociatore giapponese «Haruma» di 28.000 tonnellate, ed un incrociatore inglese o giapponese il cui nome non ha potuto essere constatato.

Le condizioni di pace con la Russia.

BERLINO, 26. Il sottosegretario di stato Bussche diede partecipazione al Reichstag delle condizioni di pace poste alla Russia. Secondo queste, i territori occidentali, demarcati dalle linee anteriormente indicate, e che nella regione di Dünaburg vengono trasportate sino al confine orientale della Curlandia, non sono più soggette alla sovranità della Russia. La Germania e l'Austria-Ungheria determineranno le sorti future di queste regioni, d'accordo con quelle popolazioni. La Livonia e l'Estonia verranno occupate dalla polizia germanica, in fino a tanto che le istituzioni del paese non te garantiscano la sicurezza. La Russia conchiude tutte le pace con l'Ucraina; sgombera l'Ucraina e la Finlandia dalle truppe e dalla Guardia Rossa; assicura la restituzione delle provincie dell'Anatolia orientale alla Turchia, riconosce l'abrogazione delle capitalolazioni della Turchia ed eseguisce indilatamente la demobilizzazione. Ulte-

riori disposizioni concernono le navi di guerra russe e le navi di guerra dell'Intesa, la navigazione mercantile nel Mar Nero e nel Mar Baltico, il rientramento in vigore del trattato commerciale germanico-russo, e l'assicurazione del trattamento del massimo favore sino alla fine del 1925, nonché la rinuncia a qualsiasi agitazione contro i governi alleati, anche nelle regioni occupate.

Queste condizioni devono venir accettate entro 48 ore. I plenipotenziari russi devono recarsi indilatamente a Brest-Litovsk e sottoscrivere entro tre giorni la pace, che entro due settimane deve venire ratificata. La delegazione russa è partita per Brest-Litovsk; fu tuttavia trattenuta a nord di Pskow essendo stato fatto saltare il ponte.

Per la ripresa delle trattative di Brest-Litovsk.

VIENNA, 26. Il «Korr. Bureau» ha da Brest-Litovsk, in data 26 febbraio. Le delegazioni austro-ungarica e germanica, inviate a Brest-Litovsk per le trattative di pace con la Russia, vi giunsero la sera del 25 febbraio. Le delegazioni della Bulgaria e della Turchia vi sono attese entro oggi. La delegazione russa fu trattenuta da un'interruzione della linea ferroviaria su territorio russo, presso Novoselsk. Giungerà previsibilmente questa sera.

DIETROBURGO, 27. (Notizia dell'agenzia di Dietroburgo). Per ordine del consiglio degli incaricati del popolo, venne inviata a Brest-Litovsk la deputazione per sottoscrivere la pace, proposta dal governo germanico, ed accettata dalla commissione principale esecutiva a Dietroburgo la mattina del 24 febbraio. I membri della delegazione per la pace sono: Treckij, Tschetkserin, Sokolov, Detrowsk, Alexejev, membri del partito della rivoluzione sociale di sinistra, inoltre Karachan e Joffe e periti tecnici militari.

VIENNA, 27. Il «Korr. Bureau» ha da Brest-Litovsk in data 26 febbraio: La delegazione turca, con a capo l'ambasciatore turco a Berlino Halki-pascià, è qui giunta questa mattina. La delegazione bulgara dovrebbe qui giungere entro la giornata di domani. La delegazione russa, continuando sul territorio russo l'interruzione delle comunicazioni, giungerà a Brest-Litovsk appena domani sera.

Oggi, durante la mattina e nel pomeriggio, le delegazioni austro-ungarica, germanica e turca tennero i seduti dei tre ore, nelle quali furono discussi i disegni di cui trattati da porsi alla delegazione russa.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

RINGRAZIAMENTO.

A tutte quelle gentili persone che presero parte al nostro lutto per la morte della nostra indimenticabile madre rispettivamente suocera

Erminia contessa dei Medici

esprimiamo la nostra più sentita riconoscenza.

La nostra particolare gratitudine vada pubblicamente espressa all'esimio dr Ivo Marčelić, che per più mesi, con interesse ed assiduità superiori ad ogni elogio, con affetto quasi filiale, adoperando tutti i mezzi che la scienza e la grande esperienza gli suggerivano, lo scienza, sperando fino all'ultimo, contro l'inesorabile malora che lentamente minava la vita della nostra povera defunta. Altrettante grazie esprimiamo commossi al molto reverendo don Oreste Deloni, che, accorso premurosamente al letto della moribonda, le portò con parola dolce e pietosa i conforti di nostra santa religione.

Zara 26 febbraio 1918.

Dr. Lorenzo, Lydia de Bersa, Averardo e Cosimo Conti dei Medici, figli. Giuseppe de Bersa, genero.

JAVNA ZAHVALA

Drigodom teška nesreće, koja nas je stasila gubitkom našeg premilog sina odosno brata i nepeta

JOZA

dužnost nam nalaze, da se najiskrenije zahvalimo svojoj onoj gospodini, koja su bilo na koji god način nastojala, da nas utješe u našoj prevelikoj tuži, i da iskažu zadnju počast pokojniku. Osobita naša blagodarnost prečasnou Don Krsti Stipčeviću i M. P. Ocu franjevcu Leonardu Ruskoviću, koji ga zadnjeg časa opravisa na vječni život. Veleučćenom Dr. Ivo Marčeliću, koji nije propustio nikakvog sredstva e da bi pokojnika iz željosti smrti istrgnuo. Gospodinu Hršču koji je dobrovoljno primio u svoj grob mirve ostanke milog nam pokojnika. Gospođi Elviri ud. Marchi i Gospođi pl. Rešetar, koje pri zadnjim časovima gledahu na svaki način da nam bol ublaže. Te P. N. obitelji Vice pl. Gaxa, Josipa v. pl. Rešetara i Sijepa Bončića koji nam se za sve svojiski zauzeše u našoj žalosti.

Harni ostajemo svoj Gospodi činovnicima c. k. Ravnateljstva Poštavnog i činovnicima mjesnog c. k. Poštanskog Bzovjavnog Urednika, koji svojim prisustvom uveličaše sprovod.

Nećemo nikad zaboraviti ljubav njegovih kolega i prijatelja, koji su ga u dugoj bolesti pohajgali.

Hvala svima koji mrtvog pokojnika cvijećem okitiše i opratiše. Svima naša najtoplija zahvalnost i doživotna harnost.

Ožalošćena obitelj Dalma.

Modre galice

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu

Za uvrstbu Oglasa u zađnju stranicu valja se obratiti Uređu «Objavitelja Dalmatinskoga» u Zađru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi all'Ufficio dell'«Avvisatore Dalmato» in Zara.

Dotpisali su VII. ratni zajam osiguravši život kod c. k. priv. društva za osiguranje života «Austrijski Phönix» u Beču putem C. k. Austrijske Vojničke Zaklade za udovice i siročad još slijedeći:

Derić Jovo Kistanje	K 1000
Malešević Tode Kistanje	.. 2000
Budimir Milan	.. 1000
Martić Dušan	.. 1000
Tauzović Dr. Jovo	.. 1000
Malešević Niko	.. 1000
Cvjetković Branko	.. 1000
Krneta Ane	.. 2000
Lalić Ljubomir	.. 1000
Masnikosa Stevo	.. 1000

Culić Zvezdan Kistanje	K 1000
Krestić Miloš Obrovac	.. 1000
Detrak Milan	.. 1000
Urukalo pop Sergije Obrovac	.. 2000
Urukalo Bogdan Obrovac	.. 2000
Basletić Joso Biograd	.. 1000
Cupać Petar Korlat	.. 1000
Čušpar Ante Benkovac	.. 1000
Katić Todor	.. 1000
Barbarossa Ante	.. 1000
Vujić Daša Luka	.. 2000
Varda Severo Sinj	.. 5000
Boko Ante	.. 1000
Bauer Rudolf	.. 1000

Šveđa Josip Sinj	K 1000
Mitrićević Cedomil Sinj	.. 5000
Marčić Ljubo	.. 1000
Sonntag Mihael	.. 5000
Braun Antun	.. 1000
Lovrić Mate	.. 1000
Subašić Frane Split	.. 2000
Buble Georg Makarska	.. 1000
Miszynski Josef Makarska	.. 1000
Brstilo Marin Svinišće	.. 1000
Karavanić Ante Dug	.. 1000
Vilenica Ivan Imotski	.. 1000
Bartulović Ivan Gradac	.. 1000
Datković Ante Barbat	.. 1000

Torbarina Joso Sukošan	K 1000
Goja Šime Ugljan	.. 1000
Sekula Božo Miovićpolje	.. 1000
Ivandić Ilija Žeževica	.. 1000
Tomašević Jure Bačina	.. 1000
Srholj Petar Bogomolje	.. 1000
Vockalo Đaško Kričke	.. 1000
Nazor Andrija Supetar	.. 1000
Drkić Vicko Ramljane	.. 1000
Gizdić Josip Klis	.. 1000
Bezina Milić Mate Drugovo	.. 1000
Kr.	67.000
u prijašnjim iskazima	.. 420.500
dosad ukupno Kr.	487.500 (slijedi)

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosa svota.

MARCELLO PATTIERA -- Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.

OGLAS.

Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije preporuča za potpuno sigurno ulaganje glavnica

4% obveznice IV dalmatinskog pokrajinskog zajma za poljodjelske poboljšice.

izdane usljed zemaljskog zakona od 12. juna god. 1911. br. 27. l. z. z. Sa državnim zakonom od 7. augusta g. 1912. br. 174, d. z. l. priznata je ovim obveznicama *pupilarna sigurnost*.

Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije nugja ove obveznice, dok zaliha traje uz tečaj 96%.

U slučaju izvučenja na sreću ove će se obveznice isplatiti u cijeloj pisanoj vrijednosti.

Dotanek obavijesti daje Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije zanimanim strankama pismeno kretno pošte.

OD ZEMLJIŠNO-VERESIJSKOG ZAVODA KRALJEVINE DALMACIJE.

U Zadru, dne 13. veljače god. 1918.

Fratelli Mandel & Nipote BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4¹/₂ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4¹/₂ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4¹/₂%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con iscaso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 12 do 30 h. — Školskih potrepština osobito Zađavnica. — Listova, Kuverata i Raćuna štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 60 h. — Felđpost 1000 komada Kr. 8.— Cigaretnog papira: «Riz Abađie» I. 60/100 Kr. 14.—, II. 100/100 Kr. 12.— «Austria» 100/80 Kr. 5.— «Samum» II. 120/80 Kr. 15.— — Fotografskih potrepština. — Trgovaćkih knjiga svake vrsti i velićine.

Štampanih tablica za groblje sa i bez fotografije

— za dućane i za urede. —

Disaći stroj «Meteor» takogjer hrv. pismom.

Dećata od gume i mjedi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, velićina 73x50, Krana 3-50 Okvira svake vrsti i velićine jeftino. — Spaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvozdenom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od koće za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK Špediter i ovlaštenu Trgovaćko-Pomorski Mešetar.

Zastupstva za špediterske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Drag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs, Budapest, Constantinopol, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beć.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pećata iz gume i mjedi za pećatni vosak uz tvornićku cijenu. Brza izradba.